

(331. 4.)

BIJLAGE VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING.

Tekst van de artt. 23—29 der Militiewet.

Artikel 23.

1. Vrijstelling wegens broederdienst wordt verleend aan den ingeschrevene, wiens wettige broeder of wettige halfbroeder bestemd is ter inlijving bij de militie of wel dient of gediend heeft, hetzij bij de militie, hetzij als vrijwilliger bij de zeemacht, bij het leger hier te lande of bij de koloniale troepen.

2. Waar in de volgende artikelen gesproken wordt van broeder, wordt daaronder zoowel de wettige broeder als de wettige halfbroeder verstaan.

Artikel 24.

1. De in het vorig artikel bedoelde vrijstelling wordt slechts verleend, indien de broeder:

1°. bestemd is om bij de militie te worden ingelijfd, tenzij het voor zijne inlijving bepaalde tijdstip verstreken en hij niet ter inlijving opgekomen is;

2°. dient bij de militie;

3°. dient als vrijwilliger, zoo hij op den dag, waarop de loopende verbintenis eindigt, vijf jaren of langer zal hebben gediend;

4°. wegens geëindigden diensttijd uit den dienst bij de zeemilitie of bij de militie te land is ontslagen;

5°. hoezeer niet uit den dienst ontslagen, niettemin zijn diensttijd bij de zeemilitie of bij de militie te land heeft volbracht;

6°. van de militie te land naar de landweer is overgegaan;

7°. gedurende vijf jaren als vrijwilliger heeft gediend;

8°. na drie jaren bij de zeemilitie of vier jaren bij de militie te land te hebben gediend, uit den dienst is ontslagen wegens het verleen van eene tijdelijke vrijstelling of van eene vrijstelling voorgoed;

9°. na drie jaren te hebben gediend, wegens ziekte of gebreken, niet door den dienst bekomen, is ontslagen;

10°. wegens ziekte of gebreken, door den dienst bekomen, is ontslagen;

11°. gedurende zijn diensttijd is overleden, na zijne eerste-oefening bij de militie of zijn werkelijken dienst als vrijwilliger reeds te hebben volbracht of aangevangen.

2. Voor de toepassing van het bepaalde in het eerste lid onder 6°. wordt hij, die ingevolge art. 3 der wet van 24 Juni 1901 (*Staatsblad* n°. 159) is bestemd geworden tot het bij de landweer volbrengen van een verlengden militiediensttijd, geacht op den dag, waarop deze verlengde militiediensttijd is aangevangen, in den zin van art. 134 der Militiewet 1901 naar de landweer te zijn overgegaan.

3. Voor de toepassing van het bepaalde in het eerste lid onder 8°. en 9°. wordt niet medegerekend de tijd, door den

broeder doorgebracht met uitstel van eerste-oefening of met krachtens vroegere wetten verleende ontheffing van den werkelijken dienst.

4. Indien hij, aan wien eene tijdelijke vrijstelling is verleend, nog niet heeft gediend of indien zijn dienst niet voldoet aan het bepaalde in het eerste lid onder 8°. en een broeder van hem dientengevolge ter inlijving bestemd of ingelijfd wordt, dan wordt de tijdelijk vrijgestelde, zoo deze het vraagt, voor goed van den dienst vrijgesteld. Het bepaalde in het tweede lid, eerste gedeelte, van art. 21 en in het derde lid, eerste volzin, van dat artikel geldt hierbij niet. De hierbedoelde vrijstelling moet worden aangevraagd bij den militieraad, zoo de reden tot vrijstelling aanwezig is op 21 Maart, in art. 21, tweede lid, bedoeld; ontstaat deze eerst na dien datum, dan wordt de vrijstelling bij Ons aangevraagd.

Artikel 25.

1. Als broederdienst komt eveneens in aanmerking de dienst van den broeder:

1°. die vóór 1 Januari 1902 vier jaren bij de zeemilitie of vijf jaren bij de militie te land heeft gediend, al is hij niet uit den dienst ontslagen;

2°. die, na drie jaren bij de militie te hebben gediend, uit den dienst is ontslagen ten gevolge van eene uitspraak van den militieraad of van Gedeputeerde Staten of van Onze beslissing.

2. Voor de toepassing van het bepaalde in het vorig lid onder 1°. wordt de tijd, gedurende welken de broeder uitstel van eerste-oefening of van verblijf onder de wapenen heeft gehad, niet medegerekend.

3. Het bepaalde in het eerste lid onder 2°. is niet van toepassing, zoo de broeder zijne eerste-oefening nog niet heeft volbracht.

Artikel 26.

Vrijstelling wegens broederdienst wordt insgelijks verleend, indien de broeder:

1°. een diensttijd van vijf jaren of langer bij de militie heeft doen volbrengen of doen aanvullen door plaatsvervangings;

2°. een plaatsvervanger bij de militie heeft gesteld, die als zoodanig dient of verkeert in een der gevallen, bedoeld in art. 24, eerste lid, onder 9°, 10°. en 11°, en in art. 25, eerste lid, onder 2°.

Artikel 27.

1. Als broederdienst komt niet in aanmerking:

1°. die, welke is vervuld vóór het voleindigen van het 16de levensjaar;

2°. die van officier;

3°. die van adelborst beneden den rang van officier of die van adspirant-administrateur bij de zeemacht, alsmede die van cadet bij de landmacht;

4°. die van hem, die eene verbintenis heeft aangegaan ter opleiding voor den militair geneeskundigen of pharmaceutischen dienst of tot militair paardenarts;

5°. die van den dienstplichtige, die krachtens vroegere wetten gedurende drie jaren of langer van den werkelijken dienst ontheven is geweest;

6°. die van vrijwilliger bij de landweer.

2. Met afwijking van het bepaalde in het vorig lid onder 2°. geldt wel als broederdienst:

a. die van officier bij de militie;

b. die van officier bij de marine-reserve, uitgezonderd die van den buitengewonen luitenant ter zee der 1ste klasse en van den officier, die vóór zijne benoeming bij de marine-reserve als zeeofficier heeft gediend;

c. die van den reserve-officier bij de landmacht, die ten tijde der benoeming als zoodanig behoorde tot het reservekader krachtens eene als adspirant-vaandrig of als adspirant-kornet aangegane verbintenis of die van de militie naar het reserve-personeel der landmacht is overgegaan;

d. die van den reserve-officier van gezondheid bij de landmacht, die als zoodanig is benoemd als gevolg van eene als student in de geneeskunde bij eene der universiteiten hier te lande aangegane verbintenis;

e. die van den reserve-paardenarts bij de landmacht, die als zoodanig is benoemd als gevolg van eene als leerling der Rijksveeartsenschool aangegane verbintenis;

f. die van den reserve-officier, bestemd voor den militair telegraafdienst.

3. Worden andere categorieën van officieren in het leven geroepen van overeenkomstigen aard als die onder a—f bedoeld, dan kunnen zij met betrekking tot het aan hun dienst ontleenen van recht op vrijstelling wegens broederdienst door Ons met die categorieën worden gelijkgesteld.

4. Dienst als nummervwisselaar bij de militie geldt niet als broederdienst.

5. Dienst als plaatsvervanger bij de militie geldt niet tot vrijstelling van den broeder van hem, die als zoodanig optrad.

6. De dienst, krachtens eene vrijwillige verbintenis vervuld door een nummervwisselaar of plaatsvervanger gedurende zijn dienstdienst als zoodanig, geldt niet tot vrijstelling van een broeder van hem, door wien die dienst is vervuld.

Artikel 28.

1. Wegens broederdienst wordt van elk aantal broeders

de helft of, is hun getal oneven, de grootere helft vrijgesteld.

2. Eene bij deze wet gevoegde tabel wijst aan, hoe de vrijstelling wegens broederdienst wordt verleend, als het getal broeders grooter is dan drie.

3. Voor de beoordeeling van het recht op vrijstelling wegens broederdienst worden ook medegerekend de overleden broeders van den ingeschrevene:

1°. wier overlijden heeft plaats gehad, hetzij gedurende hun dienstdienst, hetzij na te hebben gediend, voor zoover hun dienst als broederdienst in aanmerking kan komen;

2°. die niet hebben gediend of wier dienst niet als broederdienst in aanmerking kan komen, voor zoover zij voor de militie ingeschreven zijn geweest;

met dien verstande, dat broeders, als onder 2°. bedoeld, tot geen grooter getal worden medegerekend dan er tevens broeders, als onder 1°. bedoeld, in aanmerking worden genomen.

4. Voor de toepassing van het bepaalde in het vorig lid wordt hij, die is overleden na een plaatsvervanger te hebben gesteld, geacht te vallen onder 1°, zoo de dienst van deze wél, en onder 2°, zoo die dienst niet als broederdienst in aanmerking kan komen.

5. Ten opzichte van de vrijstelling wegens broederdienst wordt niet medegerekend de niet-Nederlander, die op grond van het bepaalde in art. 13, onder 1°, niet voor de militie ingeschreven is of geweest is, tenzij hij als vrijwilliger dient of gediend heeft en zijn dienst als broederdienst in aanmerking kan komen.

Artikel 29.

1. Moet van twee of meer in hetzelfde jaar geboren broeders aan een of meer vrijstelling wegens broederdienst worden verleend, dan wordt naar door Ons te stellen regelen door loting uitgemaakt, aan wien of aan wie hunner de vrijstelling zal worden toegekend.

2. Zij kunnen echter, met afwijking van het bepaalde in het vorig lid, maar door Ons te stellen regelen bij onderlinge overeenkomst aanwijzen, wie hunner om de aldaar bedoelde reden zal of zullen worden vrijgesteld.

3. Aan deze overeenkomst wordt echter slechts gevolg gegeven, indien de andere broeder of broeders:

1°. niet om eene andere reden, hetzij voorgoed, hetzij tijdelijk is of zijn vrijgesteld;

2°. niet, hetzij voorgoed, hetzij voorloopig van den dienst is of zijn uitgesloten;

3°. voor den dienst geschikt is of zijn.

4. Bovendien behoeven de bij bedoelde overeenkomst betrokken minderjarigen tot het aangaan daarvan de toestemming van hem of haar, die de ouderlijke macht of de voogdij over hen uitoefent.